

**Н.Г. КОПИТЕЦЬ, кандидат економічних наук,
старший науковий співробітник, докторант
В.М. ВОЛОШИН, кандидат сільськогосподарських наук**

Оцінка цінової ситуації на ринку м'яса птиці

Мета статті - дослідити сучасну цінову ситуацію на ринку м'яса птиці за різними видами цін (реалізаційні, оптово-відпускні, роздрібні) та по областях України.

Методика дослідження. У процесі дослідження використано такі методи: абстрактно-логічний - для формулювання висновків; монографічний - при деталізації цінової ситуації на ринку м'яса птиці; порівняльного аналізу - для порівняння показників та виявлення тенденцій їх зміни у часі; статистичний - при здійсненні оцінки ринку м'яса птиці; табличний - для наочного зображення отриманих результатів дослідження; графічний - для виявлення та ілюстрації тенденцій досліджуваних економічних явищ.

Результати дослідження. Оцінено цінову ситуацію на ринку м'яса птиці з деталізацією окремих видів цін у різних областях країни. Виявлено фактори, які найбільшою мірою впливають на зміну цін на ринку м'яса птиці.

Елементи наукової новизни. Набули подальшого розвитку аналітичні оцінки та визначення факторів впливу на цінову ситуацію на ринку м'яса птиці.

Практична значущість. Результати дослідження будуть корисними для всіх учасників продовольчого ланцюга «виробництво - переробка - реалізація - споживання» м'яса птиці. Табл.: 1. Рис.: 4. Бібліогр.: 20.

Ключові слова: ринок м'яса птиці; цінова ситуація; ціна реалізації; оптово-відпускна ціна; роздрібна ціна; споживання.

Копитець Наталія Григорівна - кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, докторант відділу ціноутворення та аграрного ринку, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» (м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10)

E-mail: Nataliia_kopitets@ukr.net

Волошин Володимир Миколайович - кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник відділу сівозмін і землеробства на меліорованих землях, Національний науковий центр «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України» (Київська обл., смт Чабани, вул. Машинобудівників, 2-Б)

E-mail: Voloshun.v@ukr.net

Постановка проблеми. Птахівництво являє собою галузь, що вирізняється надзвичайно високою динамічністю розвитку, низькими витратами кормів і праці на одиницю продукції. У м'ясному балансі України м'ясо птиці становить значну питому вагу (майже 44,9%). Збільшення поголів'я птиці в сільськогосподарських підприємствах зумовлено недостатньою пропозицією інших видів м'яса - яловичини та свинини і розширенням виробництва за рахунок інвестування в галузь значних коштів приватного капіталу [3].

Нарощуванню виробничих можливостей у сільськогосподарських підприємствах сприяють насамперед ціна, оскільки м'ясо птиці дешевше порівняно з іншими видами м'яса, та високої якості, що підтверджується його конкурентоспроможністю як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках.

Економічні відносини в суспільстві у цілому і конкретного суб'єкта господарювання зокрема формуються навколо ціни, яка визначає принципи і засади перерозподілу вартостей, а також рівень добробуту учасників ринку. Методологія і традиції функціонування цін визначені історично у ракурсі розуміння природи й ознак ціни як одного із фундаментальних інститутів економічного процесу. Щодо сутності категорії ціни економічна думка напрацювала багато підходів і принципів, які склалися в межах історичного розвитку суспільства, але ціна - це грошовий вираз вартості товару, інститут регулювання товарообмінних процесів та джерело фінансових ресурсів для відтворення вкладених у виробництво активів, стимул економіко-соціального прогресу. Усе зводиться до того, що будь-яка діяльність опосередкована ціною, яка здійснює її регулювання, стимулювання і відтворення, в інших випадках виділяють облікову та розподільчу функції ціни [11].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До проблем розвитку птахівництва в Україні зверталися у своїх працях чимало вітчизняних науковців. Зокрема, проблеми становлення птахівництва в Україні досліджував Ф.О. Ярошенко [18]. Економіку, організацію та стратегію розвитку промислового птахівництва вивчав Б.А. Мельник [14]. На розвиток ринку продукції птахівництва спрямовували свої дослідження С.М. Карпенко [8] та О.Ф. Кирилук [9]. Питанням конкурентоспроможності птахівництва України приділяли увагу В.С. Заболотний, О.Ф. Кирилук [7]. Проблеми управління якості продукції птахівництва були об'єктом дослідження Р.І. Буряка [4]. Експорт м'яса курятини проаналізували Я.В. Голук, Н.І. Голець [5]. Щомісячні публікації та аналітичні матеріали на офіційному сайті Асоціації «Союз птахівників України» вказують на актуальність означеного питання [1].

Дослідженню економічних категорій «ціна» та «ціноутворення» присвячені наукові праці багатьох вітчизняних учених: О.В. Боднар [2], І.І. Лукінова [12], Ю.О. Лупенка [13], О.Г. Шпикуляка [16], О.М. Шпичака [17] та ін. Віддаючи належне існуючим науковим розробкам, слід все ж відзначити, що

ринку м'яса птиці потребує моніторингу цінової ситуації.

Мета статті - дослідити сучасну цінову ситуацію на ринку м'яса птиці за різними видами цін (реалізаційні, оптово-відпускні, роздрібні) та по областях України.

Виклад основних результатів дослідження. Птахівництво виступає одним із найперспективніших напрямів діяльності щодо одержання м'ясної продукції. Це єдина галузь тваринництва, яка протягом останніх років стабільно утримувала позитивну динаміку виробництва. Птахівництво сьогодні має великий потенціал як для задоволення потреб внутрішнього, так і зовнішнього ринків. Продукція птахівництва спрямована на забезпечення харчових потреб населення та продовольчої безпеки держави. Динаміка останніх років галузі птахівництва характеризується стрімким розвитком.

У 2018 р. обсяги вирощування птиці у живій масі в усіх категоріях господарств зросли на 14,9 % проти рівня 2014 р. і на 11,6 % - 2017 р. та становили 1770,2 тис. тонн (рис. 1). У сільськогосподарських підприємствах обсяги вирощування птиці (жива маса) з 2014-го по 2018 р. збільшилися на 17,5 %, тоді як у господарствах населення - зменшилися на 3,1 %.

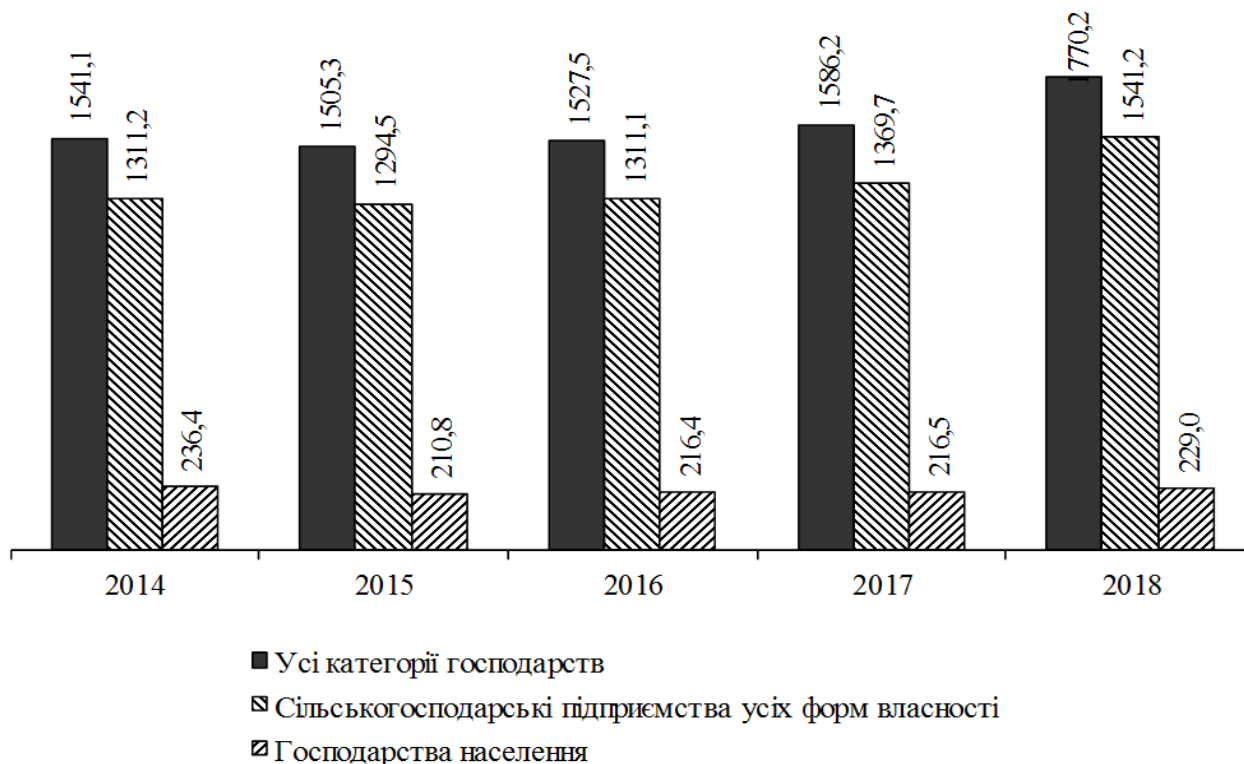

Рис. 1. Вирощування птиці у живій масі в усіх категоріях господарств у 2014-2018 рр., тис. тонн

Джерело: Розроблено за даними Державної служби статистики України [6].

Понад 90% обсягів вирощування птиці у живій масі забезпечували сільськогосподарські підприємства. На лідируючих позиціях із вирощування птиці в живій масі у сільськогосподарських підприємствах знаходяться Вінницька (406,2 тис. тонн), Черкаська (366,2), Дніпропетровська (245,0) та Київська (234,6 тис. тонн) області.

За січень-вересень 2019 р. у сільськогосподарських підприємствах було вирощено 1197,1 тис. тонн птиці свійської, що на

11,4% більше, ніж за аналогічний період 2018 р.

За даними статистичних спостережень (Ф-21 «Реалізація продукції сільського господарства підприємствами та господарствами населення» [6]), у 2018 р. сільськогосподарськими підприємствами усіх форм власності було реалізовано 431,8 тис. тонн птиці в живій масі, що на 66,2% менше, ніж у 2014 р. і на 65,8% менше, ніж у 2017 р. (рис. 2).

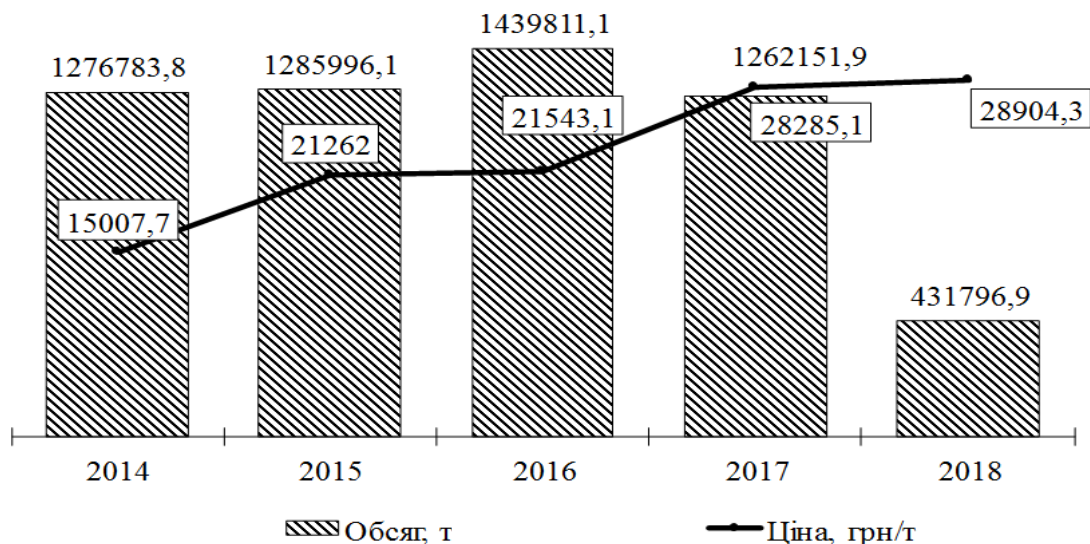

Рис. 2. Обсяг і ціна реалізації птиці (в живій масі) сільськогосподарськими підприємствами у 2014-2018 рр.

Джерело: Розроблено за даними Ф-21 «Реалізація продукції сільського господарства підприємствами та господарствами населення» за 2014-2018 рр. [6].

Примітка. У 2018 р. Ф-21 не враховує переробку сільськогосподарської продукції на власних потужностях.

За даними збірника «Тваринництво України» [15] реалізація птиці на забій сільськогосподарськими підприємствами не тільки не зменшилася, а навпаки - збільшилася. Зокрема, на 13,0% порівняно з 2014 р. та на 7,1% порівняно до 2017 р.

Великі обсяги реалізації птиці (у живій масі) одержано в сільськогосподарських підприємствах Вінницької (403,8 тис. тонн), Черка-

ської (364,1), Дніпропетровської (240,4) і Київської (153,6 тис. тонн) областей.

В Україні впродовж 2014-2018 рр. простежується чітка тенденція до щорічного підвищення цін на м'ясо птиці. Так, середня ціна м'яса птиці, проданого по всіх каналах реалізації в 2018 р., була на рівні 28904,3 грн за тонну, що на 92,6% вище, ніж у 2014 р. і на 2,3% вище, ніж у 2017 р. (табл.).

Динаміка ціни реалізації птиці сільськогосподарськими підприємствами по областях України, грн/т

Область	Рік					
	2014	2015	2016	2017	2018	січень-вересень 2019
АР Крим
Вінницька	17422,8	25975,1	26848,1	33363,5	33567,3	33775,3
Волинська	15918,4	22035,1	23214,2	27368,2	30167,3	31671,5
Дніпропетровська	14908,0	19556,9	21921,9	26390,4	29195,3	29634,1
Донецька	9971,3	15337,6	17237,0	17413,7	21361,8	20608,4
Житомирська	14138,5	16861,6	17607,5	20101,9	23494,5	25011,0
Закарпатська	-	-	-	-	-	-
Запорізька	9685,4	12814,5	10912,0	16689,9	17521,7	17902,1

Продовження табл.

Івано-Франківська	17559,1	25503,5	29111,3	47908,5	25358,4	25993,1
Київська	14267,8	18726,2	20230,4	25421,1	32486,6	36770,9
Кіровоградська	7689,2	25068,3	34134,0	32278,9	41644,8	45506,3
Луганська	13147,4	13690,8	26849,6	-	-	-
Львівська	12392,0	16308,0	18992,0	24208,5	26711,8	27661,1
Миколаївська	7337,7	9772,7	20186,1	32463,8	23096,7	10177,3
Одеська	17471,7	20409,5	27083,6	20761,7	24985,9	30121,3
Полтавська	6674,5	11093,3	9930,3	16324,9	19408,1	14838,4
Рівненська	12017,1	15711,6	18436,8	21532,2	23704,1	26566,3
Сумська	16672,7	26815,2	28547,8	36151,6	53029,0	40983,4
Тернопільська	11175,6	15306,7	13926,1	20763,0	22545,0	21741,3
Харківська	13452,6	18723,2	20120,1	25980,0	25316,3	28625,8
Херсонська	7782,5	13863,1	19641,1	43534,1	27749,0	26289,3
Хмельницька	7472,4	15773,8	18778,8	20112,9	24512,9	24218,1
Черкаська	15153,2	20782,3	24351,8	34760,0	36523,0	37063,8
Чернівецька	16386,7	23622,5	25362,2	30886,7	36096,5	36283,1
Чернігівська	9340,4	16211,0	26933,8	15534,4	20613,3	22214,1
Україна	15007,7	21262,0	21543,1	28285,1	28904,3	30358,3

Джерело: Сформовано за даними [6].

Попит на окремі види птиці та м'ясо птиці, строки продажу та канали збуту, а також пропозиція м'яса птиці - це основні чинники, які впливають на рівень цін. Найвищі ціни реалізації м'яса птиці в 2018 р. спостерігалися у Сумській (53029,0 грн/т), Кіровоградській (41644,8), Черкаській (36523,0), Чернівецькій (36096,5) і Вінницькій (33567,3 грн/т) областях. Найнижчими ціни реалізації м'яса птиці виявилися в Запорізькій (17521,7 грн/т), Полтавській (19408, 1) і Чернігівській (20613,3 грн/т) областях.

За 9 місяців 2019 р. сільськогосподарськими підприємствами було реалізовано

1156,2 тис. тонн живої птиці свійської, що на 11,0 % більше, ніж за аналогічний період 2018 р. Ціна реалізації становила 30358,3 грн за 1 т, що більше на 10,3 %, ніж у 2018 р. За цей період ціни по областях збільшилися на 1,5-20,6 %. Максимальні ціни були у Кіровоградській (45506,3 грн/т) і Сумській (40983,4) областях, мінімальна ціна - у Миколаївській області (10177,3 грн/т).

Наприкінці 2018 р оптово-відпускна ціна на курятину становила 45,67 грн/кг, що більше за аналогічний період 2014 р. у 2,0 раза і на 2,8 % більше, ніж у 2017 р. (рис. 3).

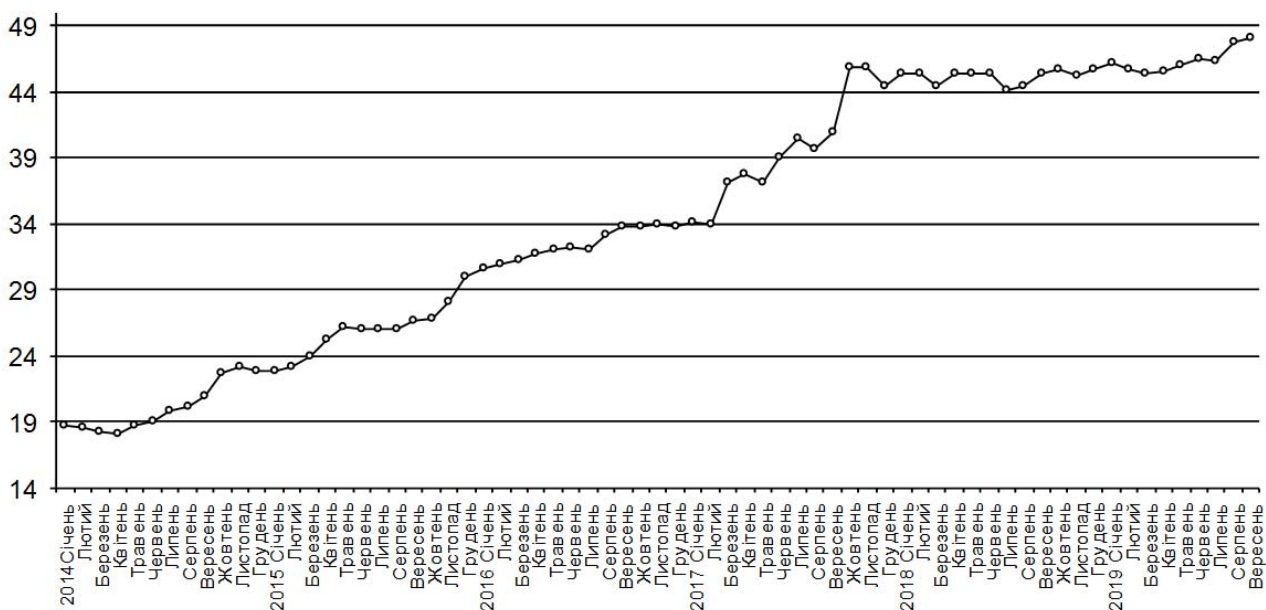

Рис. 3. Оптово-відпускна ціна на курятину в Україні у 2014-2019 рр., грн/кг

Джерело: Розроблено за даними [10].

Високі оптово-відпускні ціни на курятину (станом на кінець грудня 2018 р.) спостерігалися у Київській, Луганській та Хмельницькій (по 51,00 грн/кг) областях, мінімальні ціни - у Харківській (37,68) та Івано-Франківській (38,00 грн/кг) областях.

У січні-вересні 2019 р. оптово-відпускна ціна на курятину в Україні збільшилася на

3,9 % порівняно з січнем 2019 р. та на 5,9 % - із відповідним періодом 2018 р. і становила 48,07 грн/кг.

Роздрібна ціна на тушки курей в підприємствах торгової мережі і на ринках у 2018 р. (станом на кінець року) досягала 58,01 грн/кг, що більше, ніж у 2014 р. в 2,0 раза і на 7,6 % - ніж у 2017 р. (рис. 4).

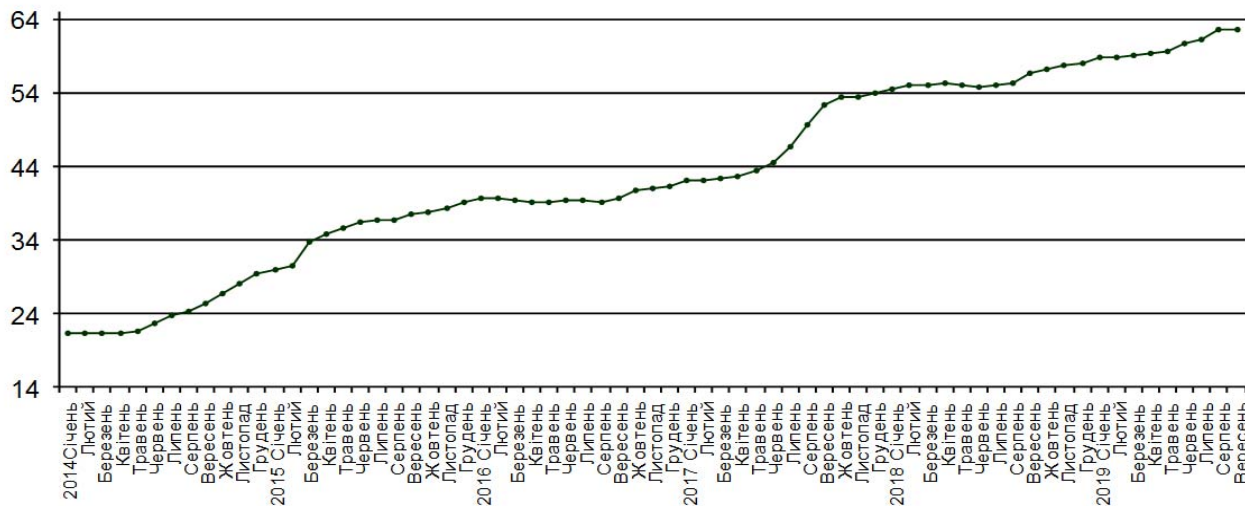

Рис. 4. Роздрібна ціна на тушки курей середньої вгодованості в Україні у 2014-2019 рр., грн/кг

Джерело: Розроблено за даними [10].

Найвищими роздрібні ціни на тушки курей середньої вгодованості в кінці 2018 р. виявилися у Донецькій (68,29 грн/кг), Закарпатській (61,95) Одеській (61,01) областях; мінімальні ціни спостерігалися у Чернігівській (54,27), Дніпропетровській (55,32) і Вінницькій (55,69 грн/кг) областях.

Упродовж 2019 р. роздрібна ціна на тушки курей в підприємствах торгової мережі й на ринках поступово зростає. Станом на 1 жовтня 2019 р. вона підвищилася на 10,7 % порівняно з відповідним періодом 2018 р. і на 6,6 % із початком року - до 62,72 грн/кг.

Ціни на м'ясо птиці у великих супермаркетах повільно, але впевнено вийшли на середньоєвропейський рівень. У супермаркетах ціна за курячу тушку становить 55 грн, куряче філе - 100-115, крило - 65-70, стегно - 63-67 грн. На ринках ціни на дві-три гривні нижчі, але й там спостерігається тенденція до подорожчання.

У 2018 р. фонд споживання м'яса птиці в Україні дещо збільшився (на 2,3 %) порівняно з 2017 р. і досягнув 1056 тис. тонн. Українці у 2018 р. спожили 25,0 кг м'яса птиці з розрахунку на одну особу, що на 2,9 % більше від рівня 2017 р. та на 25 % більше раціональної норми споживання. Проте це не видається

великою проблемою. Адже розвинуті країни світу споживають набагато більше м'яса птиці. Для прикладу, в Ізраїлі цей показник знаходиться на рівні 58,5 кг м'яса птиці в рік із розрахунку на одну особу, США - 49,8, Малайзії - 46,7, Австралії - 43,9, Бразилії - 40,6, Аргентині - 40,4, Саудівській Аравії - 40,0, Новій Зеландії - 37,4, Чилі - 36,1, Південній Африці - 36,1 кг/рік [19]. Споживання м'яса птиці на одну особу населення буде збільшуватися незалежно від регіону чи рівня доходів. Воно зростатиме навіть у розвинутих країнах, проте, що дивно, темпи зростання будуть найвищими в країнах, що розвиваються. Очікується, що протягом наступного десятиліття серед усього спожитого м'яса у світі на м'ясо птиці припадатиме 44 % [20].

Висновки. Аналізуючи отримані результати, можна стверджувати, що незважаючи на зростання ціни на м'ясо птиці рівень його споживання збільшується. Раціон середньохарактерного українця переважно складає саме цей вид м'яса. У структурі спожитого м'яса на одну особу частка м'яса птиці становить 47,3 %. Таким чином, попит на м'ясо птиці залишатиметься стабільним, оскільки воно найдешевше серед інших видів м'яса.

Цінова ситуація на м'ясо птиці буде залежати від зміни основних факторів, які на це впливають - купівельна спроможність населення, пропозиція і ціна інших видів м'яса

Список бібліографічних посилань

1. Асоціація «Союз птахівників України». URL : <http://poultryukraine.com>.
2. Боднар О. В. Ціноутворення на продукцію рослинництва : монографія. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2017. 360 с.
3. Буряк Р. І. Дослідження та прогнозування кон'юнктури ринку продукції птахівництва України. *Науковий вісник НУБіП України*. Серія : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. 2017. Вип. 260. С. 41-53.
4. Буряк Р. І. Управління якістю продукції птахівництва : монографія. Київ : ТОВ «Аграр Медіа Груп», 2011. 230 с.
5. Голіук Я. В., Голець Н. І. Аналіз експорту м'яса курятини в Україні: стан та тенденції розвитку ринку. Інфраструктура ринку. 2016. Вип 2. URL : http://market-infr.od.ua/journals/2016/2_2016_ukr/27.pdf.
6. Державна служба статистики України. URL : <http://ukrstat.gov.ua> (дата звернення 28.10.2019).
7. Заболотний В. С., Кирилюк О. Ф. Конкурентоспроможне птахівництво України: аналітична оцінка, прогноз розвитку. Київ : ЦП «Компринт», 2013. 197 с.
8. Карпенко С. М. Основні тенденції розвитку птахівництва. *Тваринництво сьогодні*. 2016. № 7. С. 2-9.
9. Кирилюк О. Ф. Розвиток ринку продукції птахівництва. *Вісник аграрної науки*. 2012. № 8. С. 80-82.
10. Копицький Н. Г. Ринок м'яса птиці. Цінова ситуація на ринках продукції тваринництва в Україні / Шпичак О. М., Боднар О. В., Пашко С. О. та ін. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2017. С. 30-36.
11. Копицький Н. Г. Цінові аспекти на ринку м'яса птиці. *М'ясний бізнес*. 2011. № 3 (98). С. 78-79.
12. Лукинов И. И. Ценообразование и рентабельность производства сельскохозяйственных продуктов. Москва : Колос, 1964. 423 с.
13. Лупенко Ю. О. Формування глобального і регіонального ринків сільськогосподарської сировини та продовольства : монографія / Ю. О. Лупенко, М. І. Пугачов, Б. В. Духницький та ін. ; за ред. Ю. О. Лупенка, М. І. Пугачова. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2015. 320 с.
14. Мельник Б. А. Економіка, організація та стратегія розвитку промислового птахівництва в Україні. Київ : Поліграфіно, 2006. 270 с.
15. Тваринництво України за 2018 рік / відп. за вип. О. Прокопенко. Київ : Держстат, 2019. 166 с.
16. Шпикуляк О. Г. Інститут ціни в теорії і методології економічної науки: еволюція поглядів і досліджень. *Стратегія розвитку України*. 2009. № 1-2. С. 173-178.
17. Шпичак О. М., Боднар О. В., Шпичак О. О. Теоретико-методологічні та практичні основи ціноутворення : монографія. Київ : ЦП «Компринт», 2017. 545 с.
18. Ярошенко Ф. О. Птахівництво в Україні: проблеми становлення. *Економіка України*. 2003. № 1. С. 70-74.
19. Agricultural Policy Monitoring and Evaluation. URL : https://www.oecd-ilibrary.org/agriculture-and-food/agricultural-output/indicator-group/english_44db9980-en.
20. Where is per capita poultry meat consumption highest? URL : <https://www.wattagnet.com/blogs/23-poultry-around-the-world/post/36806-where-is-per-capita-poultry-meat-consumption-highest>.

(свинини та яловичини), інфляція, курс національної валюти, обсяги експорту та виробництва.

References

1. Asotsiatsiia "Soiuz ptakhivnykiv Ukrainy" [Association "Union of Poultry Farmers of Ukraine"]. Retrieved from: <http://poultryukraine.com> [In Ukrainian].
2. Bodnar, O.V. (2017). *Tsinoutvorennia na produktsiiu roslynnytstva: monohrafiia* [Pricing for crop production: monograph]. Kyiv: NNTs "IAE" [In Ukrainian].
3. Buriak, R.I. (2017). Doslidzhennia ta prohnozuvannia koniunktury rynku produktsii ptakhivnytstva Ukrainy [Research and forecasting of the market situation of poultry products in Ukraine]. *Naukovyi visnyk NUBiP Ukrainy. Seriia: Ekonomika, ahraryni menedzhment, biznes, 260, pp. 41-53* [In Ukrainian].
4. Buriak, R.I. (2011). *Upravlinnia yakistiu produktsii ptakhivnytstva: monohrafiia* [Poultry product quality management: monograph]. Kyiv: TOV "Ahrar Media Hrup" [In Ukrainian].
5. Holiuk, Ya.V. & Holets, N.I. (2016). Analiz eksportu miasa kuriatyny v Ukraini: stan ta tendentsii rozvytku rynku [Analysis of chicken meat exports in Ukraine: market status and trends]. *Infrastruktura rynku, 2*. Retrieved from: http://market-infr.od.ua/journals/2016/2_2016_ukr/27.pdf [In Ukrainian].
6. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Retrieved from: <http://ukrstat.gov.ua> [In Ukrainian].
7. Zabolotnyi, V.S. & Kyryliuk, O.F. (2013). *Konkurentospromozhne ptakhivnytstvo Ukrainy: analitychna otsinka, prohnoz rozvytku* [Competitive poultry farming in Ukraine: analytical evaluation, prognosis of development]. Kyiv: TsP "Komprynt" [In Ukrainian].
8. Karpenko, S.M. (2016). Osnovni tendentsii rozvytku ptakhivnytstva [Main trends in poultry development]. *Tvarynnytstvo siodni, 7, pp. 2-9* [In Ukrainian].
9. Kyryliuk, O.F. (2012). Rozvytok rynku produktsii ptakhivnytstva [Development of poultry products market]. *Visnyk ahrarynoi nauky, 8, pp. 80-82* [In Ukrainian].
10. Kopytets, N.H. (2017). Rynok miasa ptytsi [Poultry meat market]. *Tsinova sytuatsiia na rynkakh produktsii tvarynnytstva v Ukraini - Price situation in livestock markets in Ukraine*. (pp. 30-36). Kyiv: NNTs "IAE" [In Ukrainian].
11. Kopytets, N.H. (2011). Tsinovi aspekty na rynku miasa ptytsi [Price aspects of the poultry meat market]. *Miasnoi byznes, 3 (98), pp. 78-79* [In Ukrainian].
12. Lukinov, I.I. (1964). *Cenoobrazovanie i rentabelnost proizvodstva selskohozyajstvennykh produktov* [Pricing and profitability of agricultural production]. Moscow: Kolos [In Russian].
13. Lupenko, Yu.O., Puhachov, M.I., Dukhnytskyi, B.V., et al. (2015). *Formuvannia hlobalnoho i rehionalnoho rynkiv silskohospodarskoi syrovyny ta prodovolstva: monohrafiia* [Formation of global and regional markets for agricultural raw and food: monograph]. Yu.O. Lupenko & M.I. Puhachov (Eds.). Kyiv: NNTs "IAE" [In Ukrainian].
14. Melnyk, B.A. (2006). *Ekonomika, orhanizatsiia ta stratehiia rozvytku promyslovoho ptakhivnytstva v Ukraini* [Economy, organization and strategy of industrial poultry development in Ukraine]. Kyiv: Polihrafinko [In Ukrainian].
15. Prokopenko, O. (Ed.). (2019). *Tvarynnytstva Ukrainy za 2018 rik* [Livestock of Ukraine for 2018]. Kyiv: Derzhstat [In Ukrainian].
16. Shpykuliak, O.H. (2009). Instytut tsiny v teorii i metodolohii ekonomichnoi nauky: evoliutsiia pohliadiv i doslidzhen [Institute for price in the theory and methodology of economic science: the evolution of views and research]. *Stratehiia rozvytku Ukrainy, 1-2, pp. 173-178* [In Ukrainian].
17. Shpychak, O.M., Bodnar, O.V., & Shpychak, O.O. (2017). *Teoretyko-metodolohichni ta praktychni osnovy tsinoutvorennia: monohrafiia* [Theoretical, methodological and practical bases of pricing: monograph]. Kyiv: TsP "Komprynt" [In Ukrainian].
18. Yaroshenko, F.O. (2003). Ptakhivnytstvo v Ukraini: problemy stanovlennia [Poultry farming in Ukraine: problems of formation]. *Ekonomika Ukrainy, 1, pp. 70-74* [In Ukrainian].

19. Agricultural policy monitoring and evaluation. *OECD*. Retrieved from: https://www.oecd-ilibrary.org/agriculture-and-food/agricultural-output/indicator-group/english_44db9980-en [In English].

20. Clements, M. (2019). Where is per capita poultry meat consumption highest? *Wattagnet*. Retrieved from: <https://www.wattagnet.com/blogs/23-poultry-around-the-world/post/36806-where-is-per-capita-poultry-meat-consumption-highest> [In English].

Kopytets N.H., Voloshyn V.M. Estimation of the price situation on the poultry market

The purpose of the article is to investigate the current price situation on the poultry market by different types of prices (selling, wholesale and retail) and regions of Ukraine.

Research methods. The following methods were used in the research process: abstract and logical (for formulating conclusions); monograph (for detailing the price situation of the poultry meat market); benchmarking (for comparing indicators and identifying trends in their changes); statistical (for evaluating the poultry meat market); tabular (for visual representation of the research results); graphic (for identifying and illustrating trends of the research economic phenomena).

Research results. Price situation on the poultry meat market was estimated taking into account price details of certain species in different areas of the country. The research revealed a clear tendency of annual increase in prices for poultry meat in Ukraine in the period between 2014 and 2018. The highest retail prices for carcasses of medium fattened chickens were in Donetsk and Odessa regions at the end of 2018. The minimum prices were observed in Chernihiv and Vinnytsia regions. Retail prices of poultry in Ukrainian supermarkets were equal to an average price level in the European Union. The most influential factors on price changes in the poultry meat market were identified. Based on the results obtained, it has been uncovered that, despite the rise in the price of poultry meat, its consumption is increasing in Ukraine.

Elements of scientific novelty. Analytical estimates and determinants of an impact on the price situation of the poultry meat market were further developed. Demand for certain types of poultry and poultry meat, terms of sale and distribution channels, as well as supply of poultry meat are the main factors that influence a price level. Research results shows that demand for poultry meat will remain stable, as poultry meat is the cheapest among other types of meat.

Practical significance. Research results can be useful for all participants of the food chain "production - processing - sale - consumption" of the poultry meat. Tabl.: 1. Figs.: 4. Refs.: 20.

Keywords: poultry meat market; price situation; selling price; wholesale price; retail price; consumption.

Kopytets Nataliia Hryhorivna - candidate of economic sciences, senior research fellow, competitor for doctor's degree of the department of pricing and agrarian market, National Scientific Centre "Institute of Agrarian Economics" (10, Heroiv Oborony st., Kyiv)

E-mail: Nataliia_kopitets@ukr.net

Voloshyn Volodymyr Mykolaiovych - candidate of agricultural sciences, senior research fellow of the department of crop rotation and agriculture on reclaimed lands, National Science Centre "Institute of Agriculture of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine" (2-B, Mashynobudivnykiv st., Chabany vil., Kyiv reg.)

E-mail: Voloshun.v@ukr.net

Копитец Н.Г., Волошин В.Н. Оценка ценовой ситуации на рынке мяса птицы

Цель статьи - исследовать современную ценовую ситуацию на рынке мяса птицы по различным видам цен (реализационные, оптово-отпускные и розничные) и по областях Украины.

Методика исследования. В процессе исследования использованы такие методы: абстрактно-логический - для формулировки выводов; монографический - при детализации ценовой ситуации на рынке мяса птицы; сравнительного анализа - для сравнения показателей и выявления тенденций их изменения во времени; статистический - при осуществлении оценки рынка мяса птицы; табличный - для наглядного изображения полученных результатов исследования; графический - для выявления и иллюстрации тенденций исследуемых экономических явлений.

Результаты исследования. Оценена ценовая ситуация на рынке мяса птицы с детализацией отдельных видов цен в разных областях страны. Выявлены факторы, которые в наибольшей степени влияют на изменение цен на рынке мяса птицы.

Элементы научной новизны. Получили дальнейшее развитие аналитические оценки и определения факторов влияния на ценовую ситуацию на рынке мяса птицы.

Практическая значимость. Результаты исследования будут полезны для всех участников продовольственной цепи «производство - переработка - реализация - потребление» мяса птицы. Табл. : 1. Илл. : 4. Библиогр.: 20.

Ключевые слова: рынок мяса птицы; ценовая ситуация; цена реализации; оптово-отпускная цена; розничная цена; потребление.

Копитец Наталия Григорьевна - кандидат экономических наук, старший научный сотрудник, докторант отдела ценообразования и аграрного рынка, Национальный научный центр «Институт аграрной экономики» (г. Киев, ул. Героев Обороны, 10)

E-mail: Nataliia_kopitets@ukr.net

Волошин Владимир Николаевич - кандидат сельскохозяйственных наук, старший научный сотрудник отдела севооборотов и земледелия на мелиорированных землях, Национальный научный центр «Институт земледелия Национальной академии аграрных наук Украины» (Киевская обл., пгт Чабаны, ул. Машиностроителей 2-Б)

E-mail: Voloshun.v@ukr.net

Стаття надійшла до редакції 03.11.2019 р.

Фахове рецензування: 12.11.2019 р.

Бібліографічний опис для цитування:

Копитець Н. Г., Волошин В. М. Оцінка цінової ситуації на ринку м'яса птиці. *Економіка АПК*. 2019. № 11. С. 42 – 48.

* * *